

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Praxis Beneficiorvm D. Petri Rebvffi Montispessvlani
Ivrvvm Doct. Ac Comitiss, Ivrisqve Pontificii Ordinarii
Professoris Paris. & ibidem in supremo Senatu Causarum
Patroni**

Rebuffi, Pierre

Coloniae, 1610

De missione in possessionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63686](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63686)

hoc expressum tradit Bertach. in tracta. de episcopo, in 7. parte 4. libri. quest. 8. instar legati, de quo per Barcol. in l. 2. ff. si quis in ius voca. non ierit. & doct. in cap. Pastoralis, de rescript.

239 Et tunc solet vicarius condemnari ad omnia damna, & expensas partis, cui contulit beneficium, quia eam decepit: ita vidi seruari in Practica, vt superius scripsi.

Vicarius temporalis & perpetuus quis.

240 Alius est vicarius temporalis, qui in locum iurisdictionem temporalem habetis vel ad tempus sufficitur: & de hoc loquitur tit. C. de offi. eius qui vicem alterius gerit, vt legati proconsulum, & dicitur etiam generales. c. pen. de offi. vicar. vt est Dux Sabaudia: de quo Iacobi. in tract. de feud. in verbo vicarius perpetuus: sed de isto nos non loquimur hic: & ipse videtur perpetuus, quicquid dicatur in contrarium: quia ad vitam non remouetur, & sic est perpetuus. l. i. ff. pro socio. l. sufficit, de conditio. indebit. [sed vocatur temporalis, quia ad bona temporalia, & non ad spiritualia est praefectus.]

241 Alius est vicarius perpetuus, de quo inferius dicemus plenius in materia vnionis, in fi. & est ille qui praeficitur cura, quando beneficium vnitur mensae, vel alteri beneficio: de quo loquitur cle. vnic. de offi. vicar. & doct. in cap. excirpanda. §. qui vero, de preben. & hic non destituitur sine magno crimine, vt alius beneficiatus. cap. satis peruersum. §. 6. dist.

242 Alius est temporalis, qui praeficitur ad tempus beneficio: vt pote si curatus occupatus fuerit circa studium. ca. cum ex eo, de electio. in 6. glof. in extrauagan. Execrabilis, Ioan. 22. [de his dicitur inferius, alia tamen de vicariis episcoporum] hic non pertractabo, cum ista videatur sufficere: Laus Deo, quia nullibi inuenies ista congesta super hac materia, saltem ego nusquam legi.

De missione in possessionem.

Postequam de electione, praesentatione, institutione, & collatione tractauimus, parum tamē esset collatio-

nem & prouisionem factam esse, nisi essent: qui executioni illam demandarent, argum. l. 2. §. post originem. ff. de orig. iuris. & Tres causae cap. ubi periculum. §. praeterea, de election. in 6. sc. ex quibus videndum est de his qui in possessionem mittere possunt: & quomodo ista missio fiat, & alia huic materiae possessionis accommodata: omitto illas tres causas, ex quibus quis in possessionem mitti solet. de quibus iurisci. in l. a. ff. quibus ex causis in possessio. caur vt hanc possessionem beneficiale tantum pertractem.

2 Notandum est quod prouisus a quoque non debet propria autoritate possessionem apprehendere, aliās praedociceretur. per l. si ex stipulatione. ff. de acquir. possess. nam requiritur mandatum collatoris. c. 2. ubi de mandato nostro, & c. ne sede vacan. cum venissem. de restitu. spo. l. a.

3 Non tamen esset priuatus iure, qui possessionem apprehenderet nisi violentiam adhiberet illi, qui iam est in possessione. Ioan. de Selus in tract. de beneficio. in 3. parte. q. 15. & quando alius est in possessione beneficij, non licet propria autoritate possessionem accipere. d. l. si ex stipulatione: aliās spoliat possessorem. per d. c. cum qui.

4 Ideo etiam si non adhibeat violentiam, debet puniri, nec lucraretur fructus, nec esset in illa possessione manutenendus, quia est vitiosa, ad quam interdictum vti possidetis non se extendit. l. i. ff. vti posside. Paul. Paris. consil. 74. volum. 4. scripsi in tract. de mat. possessio. in 3. tomo, constituit. regia. & quia beneficiarius ignorat, an alius cepit possessionem, necne, ideo semper de mandato collatoris est in possessionem inducendus.

5 Si tamen vacet beneficium, & nemo adhuc illud detinet, si quis apprehendat sua autoritate non priuatur: vt Ias. & alij requirunt afferunt in d. l. si ex stipulatione: quam intelligunt quando aliquis erat in possessione: & ista est communis sententia: vt assertum Roch. Curtius in tract. iuris par. in verb. ius. q. 5. quem sequitur de Ripam l. 2. Respon. de rescri. c. 31. queritur post Imoc. & Panor. in c. cum super. circa finem, de causa possessio. Si sapias ad ista euitandum nō accipias possessionem propria

propria autoritate, sed facias te inducere per alium iuxta collationis formam.

Traditio pilei quid significet post collationem.

6 Si tamen episcopus conferendo tradiderit tibi pileum, vel calamum, sic te inuestiens, poteris ingredi possessionem beneficii propria autoritate: quia per hoc datur facultas ingrediendi propria autoritate. *cap. quid sit inuestitura. & cap. 2. de consuetud. Roma. singul. 136. consuetudo, hodie tamen prouisus mittitur in possessionem etiam post pilei traditionem: vt vidi seruari: & sic faciendum est in decis. Neapolitana. 209. rex.*

Collatio ante missionem in possessionem facienda.

7 Aduertendum est quod collatio & prouisio prius facienda est, quam in possessionem missio, & postea missio in possessionem. *cap. 2. ibi. donationis nostre gratia precedente, prebende nomine, de mandato nostro Capuanus archiepiscopus inuestiuit, ne sede vacante. capit. Pastoralis, de privileg. intellige vt per Panorm. in c. autoritate, de institut.*

Accipiens possessionem ante collationem est intrusus.

8 Alioquin si quis acciperet possessionem ante collationem, esset intrusus. *Panorm. in c. cion iam dudum, per illum tex. de preben. & postea collatio illi facta non valeret: vt ibi. & c. innostra. per Fel. de rescript.*

9 Vnde si quis postea illud beneficium non facta mentione istius prouisionis impetraret à Papa, non valeret impetratio tanquam subreptitia, *per l. autoritate. C. unde vi. l. 2. C. de fundis & salub. rei dot. lib. n. rbi gloss. quia iniuriam facit beneficio, qui illud inultis detinet. c. multi. rbi Prepo. no. 40. dist. Fel. in cap. postulat. col. 18. vers. circa quartum, de rescript.*

Electus ante confirmationem administrare non debet.

10 Idem si electus ante confirmationem administraret, esset enim iure priuatus. *ca. Auaritia, de electio. in 6. rbi vide Philippum Perusi. septem casus conscribentem, in quibus quis administrare potest ante confirmationem, & que scripsi in tract. de pacific. possess. in 4. limitatione. in num. 242. & seq.*

A quibus mittendus sit prouisus in possessionem.

11 Quæro, à quibus quis mitti in possessionem possit? Respon. in primis prouisus de beneficio potest per Archidiaconum, in possessionem mitti, *c. ad hoc, de offi. Archidiacon. vel per decanum. cap. post electionem, de concess. preb. ibi. per cuius manum debebas, in c. inuestiri, & c.*

12 Iudex ordinarius & delegatus à Papa possunt in possessionem mittere. *c. si quando. & c. super eo, de offi. deleg. ordinarius qui confert, archiepiscopus, episcopus, vel alius potest in possessionem mittere, per c. 2. de eo qui mittitur in poss. ca. 2. de sequestra. poss. c. ex parte, de concess. prebend. & dicit tex. in ca. Pastoralis, de priuileg. non esse licitum inconsulto episcopo in possessionem ecclesiarum introire.*

13 Hodie verò per quemlibet sacerdotem, vel clericum, seu per notarium Apostolicum, vel ab episcopo creatum, potest quis in possessionem mitti: nam in collationibus episcoporum, vel aliorum solet mandari quibuslibet ecclesiasticis personis, ac tabellionibus, & notariis, vt inducant in possessionem talem prouisum, vt constat in forma collationis, quam superius descripsi.

14 Vel interdum presbyter ponit in possessionem, & notarius hoc attestatur, sic Anno, & c. in mei notarij, & testium infra scriptorum ad hoc vocatorum presentia constitutus talis N. in vim collationis reuerendi, in Christo patris domini Paris. episcopi: vel in vim prouisionis Apostolicæ missus est & inductus in possessionem corporalem, realem, & actualè talis ecclesie N. & iurium suorum vniuersorum, à tali N. presbytero per ingressum eiusdem ecclesie, asperisionem aque benedictæ, osculum maioris altaris, tactum libri missalis, & sacrorum ornamentorū, & per pulsam campanarum, atque seruatis aliis solennitatibus in his seruari solitis & necessariis: in qua adeptione possessionis interfui, & nemo se opposuit, vel talis se opposuit, & c. de quibus premisis talis d. N. prouisus petit à me notario prædicto instrumentum publicum fieri, & sibi tradi. Acta fuere hæc in tali loco, & c. presentibus talibus testibus N. & N. & copiosa alia hominum multitudine, & c.

15 Dubitari interdum vidi, an etiam per clericum primæ tonsuræ possit quis in possessionem mitti? Respon. posse, quia solet episcopus mandare vniuersis & singulis personis ecclesiasticis: & clericus primæ

Presbyter aut clericus seu notarius in possessionem mittit.

Forma in missionis in possessionem.

Clericus

primæ tonsuræ etiam in possessionem mittit.

tonsuræ ecclesiastica persona dicitur, nec est amplius laicus: *vt in cap. fin. de tempor. ord. in 6. Par. in rubr. de vita & honest. cleric. capit. duo. 12. q. 1.*

Papa & legatus 16 Est tamen differentia inter Papam & alios inferiores: quia Papa solet certis committere personis in dignitate constitutis, vt in possessionem mittant: *vt patet in bulla noue prouisionis: vbi dixi in 4. parte, facit cap. si quando. de offic. dele. cap. statutum, de resc. in 6. ibidem in legato, vt ibid.*

Subditus 17 Inferior verò solet mandare non certis personis, sed vniuersis subditis suis: *vt patet in forma collationis supra.*

collatoris 18 Et sic non posset clericus, vel sacerdos habens domicilium Aureliæ, & non subditus episcopo Paris. mittere in possessionem in diocesi Paris. quia illis non mandatur: nec committitur: & si hoc faceret sine commissione, esset puniendus, per regul. extra territorium ius dicenti non pareretur impunè, *l. si. ff. de iurisdic. omnium iud. ca. fin. de const. in 6. nec valeret illa missio in possessionem: non posset ergo clericus subditus episcopo Paris. requisitus recusare sine causa, aliàs arbitrio viri boni puniretur, c. si quando, & c. sciscitatus. de rescript. vbi iurium interpretes.*

Certis personis an inferior missio in possessionem committere possit. 19 Aliquando tamè vidi quosdam Cardinales, Archiepiscopos committere, certis personis sicut Papa: & isti commissi, si sint impediti, possunt delegare vices suas: & alius non subdelegatus ab ipsis non posset mittere in possessionem. *ca. Prudentiam, & c. Pastoralis, de offic. delegat. dixi in forma nouæ prouisionis: & puto quod ordinarius posset etiam committere certis, si vellet: quia non inuenio hoc prohibitum: sed quia pars dubitat, an is requisitus hoc vellet: ideo generale impetrat mandatum & commissionem, vt vniuersis committatur & singulis, &c.*

Notarius regius in possessione beneficii non mittitur, sed missio non attribuitur. 20 Verùm quia mandatur notariis & personis ecclesiasticis, de quibus notariis intelligatur? Respon. quò ad missionem non posset notarius regius mittere in possessionem beneficii, quia non est ad hoc notarius, sed tanquam priuatus, *l. 3. ff. de offic. presul. & per Regem creatus est non ad*

hoc: & laici ecclesiastica negocia tractare non debent, *c. decernimus, de iudic. statum ab alio factam.*

21 Posset tamen notarius regius, si presbyter induceret in possessionem curatù, vel aliquem prouisum attestari de hac missione in possessionem, & probaret hæc missio: quia de his quæ sunt ante eum attestari potest, *c. cum P. tabellio, de fide instrum. scripsi in artic. 2. gl. prima de literis oblig. in primo tomo, const. Regia.*

22 Aliquando etiam vidi dubitari, an iste tabellio Apostolicus debeat esse clericus, & sic persona ecclesiastica, quod videbatur, quia dicit personis ecclesiasticis, *notarius non debet esse clericus.*

23 Contrarium sentio, quia primò mandatur personis ecclesiasticis, secundo mandatur tabellionibus, licet non sint clerici, possunt in possessionem mittere ratione officij publici, non ea ratione quod sint clerici: nam prohibetur clericis, ne sint notarij, *c. si quis, ne clericus vel monachus, quia eorum officium vile est. gl. in l. vniuersos. C. de decur. lib. 10.*

24 Præterea iste clericus volens in possessionem aliquem mittere, debet videre literas collationis, & suam commissionem, & illud mandatum sequi, & formam illius. *beat. l. diligenter enim sunt fines mandati seruandis. ff. mandat. & postea dicere, ego autoritate reuerendi domini episcopi Paris. & in vim literarum collationis ab eodem factæ induco te in possessionem. talis beneficii. N. quod nominare debet & vniuersorum iurium & pertinent. prædicti beneficii primò per ingressum ecclesiæ, &c. & ita ingrediatur ecclesiam, postea asperionem aquæ benedictæ referat, & alia quæ supra scripsi.*

25 Item quamuis in collatione maderetur primò personis ecclesiasticis vt in possessionem mittant, postea tabellionibus: tamen ordo scripturæ non consideratur, vt requiri primò persona ecclesiastica debeat, sed est in electione prouisi vt eligat, an velit habere notarium, vel clericum seu vtrunque, quia omnibus hoc conceditur: ergo omnes possunt, vel aliqui, per *ca. sciscitatus, de rescript. melius est ta-*

men habere clericum qui mittat, & notarium, qui omnia illa scribat.

Ingressus ecclesie fit in possessione capi- enda.
26 Itaque primò capienda est possessio per ingressum ecclesie: nam qui fundi possessionem adipisci vult, introire fundum debet, non quamlibet illius partem circuire. l. 3. ff. de acq. poss.

Aque benedictæ aspersio cur- detur in missione in possessionem.
27 Secundò per asperionem aquæ benedictæ, ad presbyterum enim & ad curatum spectat aquam benedicere, & benedictam aspergere, vt populus ea asperione sanctificetur, & mundetur, & sic mundus ad altare veniat: & hoc introduxit Alexand. Papa V. vt in c. aquam, de consecr. dist. 3. c. per lectis. §. ad presbyterum. 25. distinet. Ang. Clauas. in summa Ang. in verbo aqua, Ezech. 35. c. scribitur: Effundam super vos aquam mundam, & mundabimini ab omnibus inquinamentis vestris: docet Specul. in Ratio. diuinorum off. lib. 4. c. 4.

Osculum maioris altaris in missione in possessione fit.
28 Tertio per osculum maioris altaris solet capi possessio, & hoc fit quia in maiori altari celebrare debet curatus, & pacem facere cum Deo, & orare pro populo, vt Deo vniatur: & cantico primo dicitur, Osculetur me osculo oris sui, de quo osculo altaris docet Specul. vbi supra. cap. 9. §. 53.

Libros debet habere sacerdos, & quos.
29 Quarto per tactum libri missalis, vel antiphonarii, seu alterius libri sacramentorum, quos oportet sacerdotem habere: aliàs nomen sacerdotis habere non meretur. c. que ipfis. 38. dist. domi. Gemin. consil. 73. in causa. col. 1.

Tactus ornamentorum non necessarius.
30 Quintò addunt quidam per tactum ornamentorum sacrorum, sed hoc non est necessarium: sicut in possessione capi- enda, non est necessarium omnes glebas apprehendere, nec circuire. l. 3. ff. de acquir. posses.

Fonitium baptis- mus pos. capi- enda.
31 Sextò addunt alii per tactum fontium baptismalium, si sit ecclesia parrochialis: quia sicut baptismus est ianua sacramentorum. ca. debitum, & per totum, de baptismo: & necessarium: ita quidam capiunt necessaria.

Campanarum pulsus cur in
32 Septimò etiam per pulsus campanarum: & hoc fit, vt populus frequens ad- sit, vt possessio non sit occulta, sed publica.

vt scripsi in glo. reg. de pub. res. §. de Specul. in suo Ratio. lib. 1. c. de campana, sic ait: Pulsatur & benedicitur campana, vt per illius tactum & sonitum fideles inuicem inuener- tur ad præmium: & crescat in eis deuotio fidei, fruges, mentes & corpora credentiũ feruentur, procul pellantur hostiles exercitus, & omnes insidiæ inimici: fragor & grandinum procella, turbinum impetus, tempestatum & fulgurum temperentur: infesta tonitrua, & ventorum flamina suspendantur: spiritus procellarum & aeriæ potestates profternantur: & vt hoc audientes confugiant ad sanctæ matris ecclesie gremium, &c. hec ille.

33 Octauò solent quidam ingredi domum presbyteri, quam vocant presbyterium: & si quis sic in ecclesia, vel in domo curati acceperit possessionem, acquiritur eidem possessio omnium rerum beneficii etiam sine alia apprehensione. l. 3. §. hec non heredes, vbi turium interpres ff. de acquir. posses. §. hoc docet Innoc. in cap. in iuris. de restit. spol. Rota decis. 4. sub titul. de restit. spol. decis. 1. in no. §. decis. 8. de restit. spol. Bernard. de Bisignet. hoc tamen non est necessarium.

34 Si non possit ingredi ecclesiam, tunc sufficit tangere ostium, seu pessulum, seu annulum portæ ecclesie affixum, & tibi sic acquiratur possessio, vt docet dom. de Rota in decis. 153. not. pone quòd aliquis in antiq. Sub tit. gredi quid de causa poss. §. proprie. decis. 5. Quia porta est pars rei. l. fundi. ff. de actio. empr. & quia per illum non stat quominus ingrediatur, & sic illi non est imputandum. l. in iure. ff. de reg. iuris. alioqui esset in potestate patris, sic retinendo clauas, priuare alteram partem, quod non est permittendum, nec fraus est permittenda, sed illi obuiandum est. l. in fundo. ff. de rei vend. Imò aliquando per aspectum pinnauli ecclesie accipitur possessio. l. 1. §. si iusserim. ff. de acquir. posses. abundè tradidi in præfa. ad tractat. de materiis posses. in 3. tom. consil. Reg.

35 Vnde qui sic adeptus est possessio- nem, agere poterit possessorio. vnde Gard. Pape in consil. 7. pro diuisione. colum. 4. versic. quinto præsuppono. & hoc est verum, quando

missione fit. Campana cur benedicitur.

Domum presbyteri beneficii an ingredi quis debeat.

Quando quis non potest ecclesiam ingredi quid agendum.

eidem pessulum traditum fuerit, vel annulus portæ affixus per presbyterum, vel alium, qui habebat ad hoc potestatem: secus si per apparitorem Regium, teste Rom. conf. 2. 82. in casu. col. 1. scripti in prefat. de mat. posses. in 1. in 2. tom. const. Reg.

Missio in 36 Non si quis mittatur in possessionem prabendæ & canonicatus, solet ei assignari locus in choro, & in capitulo, saltem in choro datur cathedra ad sedendum. ca. Pro illorum. & dilecto filio. de prabend. c. cum super. de concess. prab. [& acquiritur possessio iuris canonialis cum stallus in choro & locus in capitulo datur. cap. cum iner. de reuinc. Gemina. in ca. licet episcopus. q. 1. de prab. in 6.] & in quo consistat canonicatus possessio, scripti in glo. canonicatum. §. 1. in de col. lu. in concor.

Possessio 37 Decimo si quis perperam possessionem acceperit, licet bono sit iure iustus, non manutenebitur in possessione vitiosa, sed in possessorio succumbet. l. 1. & 2. in titulus. ff. de iur. iud. c. licet causam. de prob. potest enim possessio esse vitiosa, & iustus titulus. cap. si quanto. de off. deleg. & è contrario titulus iniustus & possessio iusta. l. 1. §. si vir. ubi Doct. ff. de acqui. poss. vide que dicam inferius in bulla noue prouis. in 4. parte.

Naturalis 38 Undecimo, quod ius civile naturalè possessionem vocat. l. 2. §. 1. & l. 3. §. habet. ff. de preca. scripti in prefat. ad tract. de materijs possessionis. in 3. tomo. const. Reg. ius Canonicum corporalem possessionem vocat. c. ex parte. de concess. prab. c. si quando. de off. deleg. Bart. & alii in l. 1. ff. de acqui. posses.

Possessio 39 Duodecimo per signaturam capi potest possessio: quia gratia perfecta est, per verbum fiat. Calder. & alii in c. quisquis. de elect. & infra dicam in tract. signa. & statuit Alexa. 6. pontifex id temporis maximus, eodem titulo. quod non daretur in curia Romana priuatio illius, qui cum sola signatura se intrusit: nec beneficium illud potest impetrari, vt alibi plenius scripti: licet quædam Parlamenta Franciæ mordicus contrarium teneant, quod mea sententia non iuste: quia postquam Papa hoc statuit, illi est obediendum, & in hærendum: nec priuatio dari debet, nisi à iure data sit,

gl. in c. si de iure patronat.

40 Nec inuenitur à iure statuta priuatio, nisi in maioribus dignitatibus extrau. suscepti. de elect. in extrauag. Ioan. 22. Ergo in aliis locum non habet, & sic tenendum est: licet non debeat quis recipere fructus ex sola signatura, aliàs est intrusus, vt in ca. Auaritie. de elect. in 6. & alibi dicam abundantius.

41 Decimotertio possessionis adeptio debet probari per instrumenta publica, vel per scripturam priuatam trino teste notatam, quæ æquiualeat instrumento publico. l. scripturas. C. qui potio. in pign. habent. cum authent. ibi posita. poterit etiam testibus probari, cum non inueniam contrarium statutum: & parum probationem habent testes & instrumenta. l. in exercendis. C. de fid. instr. & quomodo probanda sit possessio, vide que scripti in art. 2. glo. vlt. ne mater. posses. in 3. tomo const. reg.

42 Decimoquarto licet olim cause cognitio in mittendo in possessionem interueniret, & differenda erat missio, donec de veritate tituli innotesceret. ca. si quando. in possessio. & c. super eo. de off. deleg. sic de iure civili in l. nem non fin. C. de edit. diu. Adrian. tollen. hodie tamen presbyter vel notarius, qui inducit in possessionem, non est nisi nudus minister.

43 Ideo non recipit cognitionem nec differt mittere in possessionem: sed postea iudex coram quo causa agetur, cognoscet: & pars quæ est in possessionem missa, impetrat literas à Rege, vel à quibusdam Seneschallis, qui ad hoc potestatem habent: in quibus conuenitur pars ad videndum prouisum manu teneri in possessione saylina, in qua est.

44 Et pars se opponet, & ius eidem dicitur coram Seneschallo, vel Bailliuo: & baptisantur (vt dicantur dicunt) contrariæ possessiones, & allegantur: postea producuntur tituli, & sequestratur beneficium, vel credentia conceditur: vt plenè scripti in 3. tom. const. Reg. in tract. de mater. posses. & præcipue in titulo. de causis possessio. beneficiatibus, ubi alia possessionem tangentia licet videre, ne plura.

[Decimoquinto potest quis possessionem

nem capere per se, vel per procuratorem, cum non sit actus personalis. l. i. §. per procuratorem. ff. de acquir. poss. vbi plene Docto.

Decimosexto si prouisus per resignationem velit accipere possessionem ecclesie parochialis, debet in ea ipsa ecclesia, & die dominico, vel die festo à clero & populo celebrato tempore quo diuina tractantur, videlicet missæ, aut vesperorum, possessionem recipere ex edicto Regio, de quo dicam infra in 3. parte. & facit text. in l. i. C. de his qui in eccles. ma.

Decimosextimo debet quis possessorio agere adipiscendæ, retinendæ, vel recuperandæ possessionis, nisi prius adeptus fuerit possessionem. cap. Pastoralis. vbi Panor. de caus. poss. at in hoc regno interdicitur adipiscendæ maxime in beneficiabilibus quiescit.

Quod limitatur nisi impeditus fuerit ab aduersario, tunc pro possidente habetur. l. in iure ciuili. ff. de reg. iur. Doct. in l. i. §. si iusserim. ff. de acquir. poss. Carol. Rum. cons. 161. præmittendum in 1. vol.

Decimooctauo non potest quis constituere procuratorem ad adipiscendam possessionem antequam ius habeat in beneficio, quia non potest disponere de re, quam non habet, aliàs dicitur inuasor. l. si quis. §. l. inuasor. C. unde vi. sic nec constituere procuratorem ad permittendum beneficium, quod non habet. de Rois decis. 142. & 129. vtrum in antiquis. plene probauit in consil. incipient. procuratorum. vbi dixi in illum non esse intrusum, si non fuerit adcepta possessio ante ius habitum.]

De Papæ prouisionibus.

Primo iuste acquiruntur nobis beneficia per Papæ prouisionem, quæ aut fit de vacaturis, aut de vacanti-
bus. cap. 2. de prebend. in sexto. Ad vacatura multis modis Papa mandat prouideri. Primo cuidam priuilegium concedendo, ut ipse possit conferre beneficia, cum vacabunt, vbi in cap. 1. cui. & cap. si cui primo. de prebend. lib. 6. vel ut quis nominare possit, forte ad Episcopatus & Abbatis: vbi in ca.

Prouisio
Papæ ad
vacatura
vel ad va-
cancia be-
neficia ren-
dit.

quod sicut de electionibus in tract. de nomina. Reg. in Concord. vbi scripsi, & varia super his prouisionibus concessa fuerunt olim priuilegia: quæ multa tendunt in totius ecclesie catholice grauem perniciem. quamobrem reuocanda, quod non facile erit. Aliquando iubet Papa de his vacaturis prouideri per mandatum, reseruationes expectatiuas, aliaque varia rescripta: quæ singula suo ordine videamus. Et ad faciliorem horum interpretationem præmittendas duxi aliquot differentias inter priuilegium & mandatum, quibus adiungemus & rescriptum.

Differentie inter Priuilegium, Rescriptum, & Man- datum.

Nunc antequam ad alia perueniamus, dicendum est rescriptum, priuilegium, beneficium, & mandatum quo modo differant, & differentias, inter rescripta gratiæ, & iustitiæ: deim declarabimus rescripta ad vacatura, & ad vacantia, & singula membra, quantum attinet ad materiam beneficalem: postea prosequemur, etiam quædam rescripta communia, seu mista, quæ à Papa & Principibus secularibus conceduntur: quibus visis, materia ista rescriptorum completa erit: & beneficialis quæ iam dudum latuit, & clausulas multas rescriptorum inferam, adhuc non elucidatas, quæ tamen in forensi iudicio versantur, & necessariae & vtilis sunt, maxime ut praxis Roma super impetrationibus gratiæ intelligatur.

2. Primò itaque dicendum est de beneficio: sed quia in huius libri principio conscripti: ideo tantum dicam de rescripto, priuilegio, & mandato: & quid inter se differant.

3. Primò priuilegium est ius singulare, quod contra tenorem rationis propter aliquam vtilitatem constitutum est. l. ius singulare. ff. de legib. c. si. 25. q. 1. circa si. ibi, neque enim priuilegia aliquibus concederetur, si propter generalem legem, nulli aliquid speciale indulgeretur.